

Colecția GHEORGHE POP

Orații și strigături de nuntă din Maramureș

Materialele au fost publicate în anul 1967 în culegerea „Folclor poetic“, vol. I, p. 13-40, culegere editată, într-un număr restrâns de exemplare, de Societatea de Științe Istorice și Filologice din România. „Memoria ethnologica“ le preia pentru a le (re)aduce în contemporaneitate.

DIN CEHU-SILVANIEI

Cererea nașilor

Onorată adunare!
V-aș ruga de ascultare
De la mic până la mare:
Tânărul nostru-mpărat
Dimineața s-o sculat
Și-o oaste mare-o adunat...
Am venit la dumneavastră,
Cred că v-a făcut de știre
Preacinstiul nostru mire
Și cred că-i luat de veste
Că azi se căsătoresc.
La orice căsătorie
Așa trebuie să hie -
Doi sau patru nași la nume
Ce trebuie să-i cunune.

Pentru aceea m-aș ruga,
Nașule, de dumneata
Și de soția dumitale,
Adică de nașa mare:
Faceți bine, osteniți,
Că prea bine nimeriți,
Nimeriți la băuturi
Și la masa de friguri,
Pe mase cupe cu vin,
Deci cu toții să trăim!
Să trăiască nașu mare
Cu soția dumisale!
Să trăiască și-stelalți,
Dumneavastră, iubiți frați!
Să trăiască-al nostru mire
Cu mireasa-n fericire,
Dorindu-le fericit noroc!

Cererea mirelui

Onorată adunare!
V-aș ruga de ascultare,
Căci cuvântul n-ascultat
Nici în samă nu-i băgat.
Multe nu v-am cuvântat
Căci aici ne-am adunat,
Multe nu v-aș cuvânta,
Dar mă rog a m-asculta.
Ş-acum, preacinstite mire,

- Meri, cioară, -n lume?
- Mărg.
- Duci c..u cu tine?

După trecutele zile
Ți-a sosit rândul și ție
Să păsești în cununie.
La aceasta te gândește
Și pe drum cu noi pornește,
Iar l-ai tăi părinți prea buni
Sărută-le a lor mâini,
Mâinile cu-adevărat,
Care-n brațe te-au purtat.
Și-acum, iubitul meu tată,
Întinde-ți mâna cea dreaptă,
Mâna dreaptă să-ți sărut,
Mulțumesc că m-ai crescut;
Iar tu maica mea cea dulce,
De la care azi m-oi duce,
Că știu că ai avut un dor
Ca să nu mă vezi fecior.
Iată, dorul s-a-mplinit
Așa cum s-a rânduit,
S-a rânduit din vecie
Ca omul s-aibă soție...
Sărutându-vă mâna
Din gură voi cuvânta:
Rămâneți cu toții bine,
Nu mă uitați nici pe mine,
Și vă rog să-mi ziceți mie
Ca fericită să-mi fie
Scumpa mea căsătorie.
Mulți ani fericiți și noroc!

Cererea miresei

Onorată adunare!
V-aș ruga de ascultare,
Ca oameni de omenie
Să mergem la cununie
Cu mireasa cea frumoasă,
Gata ca o-mpărăteasă.
Ne place cumu-i gătată,
Numa-i tare supărată.
Miresucă cu cunună,
Trece voia ta cea bună,
Trece, dragă, de la tine,
Trece zău și de la mire;
Poți, fiică, să lăcrimezi
După binele ce-l pierzi,

(continuare: dreapta, sus)

- Duc.
- Du-l, du-l, că tăt tu-i si!

Binele ce l-ai avut
Tu n-o să-l mai ai mult,
C-ai grăbit la măritat
Ca floarea la scuturat.
Ce se va-ntâmpla cu tine?
N-ai știut tu, dragă, bine
Floare-a mai-nflori o dată,
Dar tu nu-i hi altu fată.
Copilă din doi părinți,
Ai grăbit să te măriți;
Măritatu-i lucru greu,
Dacă-l faci, îți pare rău;
Măritatu-i pă vecie,
Ş-acum mergi la cununie,
Și t-i-ntoarce ca soție.
Mireasă, coroana ta
Stau-a-n cui ş-o rugina,
Să o porți nu-i cuteza,
Bărbatu nu te-o lăsa;
Vai și de a ta mâncare
Cum n-o hi fără-mputare,
Căci n-o trece-o săptămână,
Nu-i mai avea voie bună.
Sărută-ți părinții tăi,
Căci te despărtești de ei.
- Știu, măicuță, și mă doare,
Că m-ai crescut ca pe-o floare,
Ş-am crescut prea mângâiată
Lângă-a mea mamă și tată.
- Sărută-ți tu frații tăi,
Că te despărtești de ei.
- La vecini și la vecine,
Tuturor le doresc bine;
Și la cei din sezători,
La fete și la feciori.
Creșteți, flori și nu-nfloriți,
Că mnie nu-mi trebuiți;
Creșteți flori ca gardurile
Ş-astupați prilazurile
Și mie necazurile.
- Voi sunteți doi copilași,
Ascultați și de nănași:
Când v-o spune-o vorbă bună,
Să nu o luați în glumă,
Că de astăzi vi-s părinți,
Grijiți să nu le greșiți.
Noi mai multe nu poftim
Decât un pahar cu vin,
La mireasă să-i închin,
Să-i închin ca să trăiască,
Mulți ani buni să viețuiască
Cu mirele împreună,
Dorindu-le voie bună!

Cuvântare înainte de masă

Onorată adunare!
V-aș ruga de ascultare
De la mic până la mare.
Noi aici ne-am adunat,
Pentru că ne-au și chemat;
Și, fiindcă ne-au poftit,

lată, noi toți am venit.
 Eu n-aș vorbi vorbe multe
 Ca nimeni să nu m-asculte;
 Mai cu drag v-aș spune una,
 Să m-asculte toată lumea.
 Preacinstit popor frumos!
 La această voie bună
 Vin cu toții împreună,
 Cu daruri după dreptate,
 Pă cum să văd arătate.
 Mesele-s toate-ncărcate
 De băuturi și mâncări,
 De fete și de feciori
 Și de oameni însurați
 Stând la masă adunați.
 Din băuturi noi n-om bea,
 Din mâncări noi n-om mâncă,
 Până ce nu vom vedea
 Cinstile nănașilor,
 Care cinstesc finii lor;
 Și alte cinsti venite
 Care trebuie cinstite
 Mireasa le va primi,
 La urmă va mulțumi,
 Dorindu-le fericit noroc!

Cuvântarea de închidere a nunții

Preacinsti și iubiți frați,
 De la masă adunați!
 Toți cu drag ați fost chemeți,
 Cinstea care o-ați adus;
 Dânsa cu drag o primește
 Și frumos vă mulțamește,
 Cu mirele împreună,
 Dorindu-vă voie bună,
 Ca la mulți ani să trăiți,
 Să puteți să mai cinstiți,
 Și această veselie
 Preafericită să fie,
 Nimenea să nu gândească
 Prietenul să vi-l urască.
 Eu aşa vă sfătuiesc,
 De silit nu vă silesc,
 Că s-a-ntins 'naintea noastră
 O masă mândră și frumoasă;
 Din băutură să bem,
 Din mâncare să mâncăm,
 Bine să ne uspătam,
 Cu șervețe să ne ștergem.
 Mireasa și mirele
 Să-și sărute buzele
 Până-or fi ca frunzele;
 Să trăiască mic și mare
 Căti-s l-astă adunare.
MULȚI ANI TRĂIASCĂ!

Cererea miresei
(variantă)

Cinstiți oaspeți adunați,
 Care-aici ați fost chemeți,
 Și cu dragoste frătească
 Ați venit l-această casă

Gătiți în haine de sărbătoare,
 Ne dați această onoare.
 Eu am doară o rugare,
 Și-mi dați puțin-ascultare;
 Am de spus cuvinte puține,
 Așe după cum să cuvine.
 Oaspeți buni și preaștimăți,
 Faceți bine, m-ascultați,
 Și vă spui vo trei cuvinte
 Pe care le mai țai minte.
 Preaiubitul nostru mire
 Nouă azi ne-a dat de știre,
 Că cu el ce s-a-ntâmplat
 Aici la dumneavoaste-n sat;
 C-a văzut într-o grădină
 O floare de farmec plină,
 Floare care nu mai crește
 Și parcă se ofilește.
 Poate locul nu-i priește,
 Ori la ce se veștejește?
 Locu-i bun și apa-i bună,
 Ziua-i soare, noaptea-i lună,
 Totuși floarea nu ne crește,
 Ci văzând se ofilește.
 Ne-ntrebăm ce-i cazul dar?
 Poate n-aveți grădină
 Care să o îngrijească
 Și n-o lese să tânjească?
 Nu-i păcat de dumnezău
 Și lăsăm s-ajungă rău?
 Socrii mari, paie-vă bine
 C-ați aflat un Tânăr june
 Care azi face onoare
 Și la socri și la floare.
 Pană-n cui, pană sub cui,
 Auzi, mireasă, ce-ți spui:
 Preaiubitul nostru mire
 Astăzi el ne-o dat de știre
 Cu el ce s-a-ntâmplat
 Aici la dumneavoaste-n sat.
 Căci călătorind odată,
 Văzând într-o casă fată,
 Și văzând-o mândră floare
 El a strâns-o la piept tare,
 Și-amândoi se îndrăgiră
 Până p-acest drum porniră.
 Lume multă-aici s-a strâns,
 Poate va fi-un mare plâns,
 Poate plânsul va fi mare,
 C-a scăpat o mândră floare,
 Mândră floare și-nflorită,
 De toată lumea iubită,
 Dar la măsa i urâtă;
 Pânt-aceea o mărită
 Și ne-o dă pe bătătură,
 Să ne facă voie bună.
 Vorbe multe n-alungăm,
 Numai una vă rugăm:

Mireasa să ni o dați
 Și cu noi vă împăcați.
 Noi n-o cerem s-o mutăm,
 Numa de grije și-i purtăm;
 Nu o ducem de la voi,
 Da' de azi o-ngrijim noi;
 Nu o ducem la străini,
 Da' vrem noi să-i fim stăpâni.
 Foaie verde de săcară,
 Socrii cu noi se gătară.
 Mă-ntorc și vă văd masa,
 Vreu și vorbesc cu mireasa.
 Noroc și ai tu, mireasă,
 Floarea noastă-aici-n casă,
 Cred că-ți dai tu sama bine
 Azi când te cununi cu mine.
 Eu îți cer și am iertare
 De ți-oi face supărare,
 Vreau și-ți spui câteva cuvinte
 Pe care le ți-mi minte:
 Până azi ca orice fată,
 Draga maichii ș-alintată,
 Tu-ai fost mică, tu-ai fost mare,
 Și la părinți ca o floare.
 Astăzi însă faci pas sfânt,
 Ce ține până mormânt.
 De-azi încolo nu ești fată,
 Ești femeie cununată.
 Ești doar fiica maicii tale,
 Dar soția celui care,
 Pântu fericirea ta,
 Părăsește casa sa;
 Și pântu că te iubește,
 Tată și sat părăsește.
 Deci din capu locului,
 Tu, ca soțioara lui,
 Caută și te silește,
 Fă-i pe plac și-l prețuiește.
 Față de părinții tăi,
 Ie-ți rămas bun de la ei,
 Și frumos le mulțamește,
 C-o ustenit a te crește;
 Dă-le-o caldă sărutare
 Și te roagă de iertare
 De-ai greșit la oarecare.
 Pântu ce nu meri din casă,
 Nu uita că ești mireasă,
 Nu uita că ai un soț,
 Și știi cu el cum te porți.
 El de azi una-i cu tine
 Și la rău ca și la bine;
 Tatăl tău și maică-ta
 Și-l iubească dac-or vrea,
 Trebuie să-l prețuiască
 P-acel ce le vine-n casă.
 Busuioc în cornu mesii,
 Mândru plâng ochii miresii;
 Las' să plângă, săracă,

*Coardă lungă**Fără umbră.*

Binele de la mă-sa.
 Plânge, mireasă, cu-amar,
 Măritatu-i greu pahar;
 Frunzuliță de sălce,
 Măritatu nu-i aşe
 Cum ai lua un măr din drum
 Şi-l arunci de n-a hi bun,
 Ori cum iei din păr o pară
 Şi-o arunci de-a hi amară.
 Măritatu-i bici de pară
 La fata fără tihneală;
 Măritatu-i bici de aşă,
 Dacă n-ai noroc în viață
 Că mirele nu ți-i frate,
 Şi gândești că nu te-o bate.
 Copilă din doi părinți,
 Ce gândești de te măriți?
 Dragă, struțurile tale,
 Le-o mâna apă la vale!
 Noi mergem la cununie,
 Norocul cu noi și hie,
 Pace-n țară, grâu la vară,
 Cucuruz la toamnă iară.
 Ș-acum muzicantu nost
 Şi ne zic-un marș frumos!

Cererea miresei
 (variantă)

Frunză verde de diordină
 Astăzi o rujiță plină
 S-a rupt din astă grădină
 Şi se pune în canceu,
 C-aşa-a fost norocul meu;
 Şi se pune în păhar,
 Cu suspin și cu amar.
 Norod mare ce s-a strâns,
 Aici va fi mare plâns;
 Aici va fi un plâns mare,
 Că scăpăm o mândră floare.
 Vine-un voinic să o rupă,
 Fetii portu i se mută,
 Portu i s-a muta,
 Danțurile i s-or ciunta.
 Zice florica-o dată:
 Mulțămesc, tată și maică,
 De creșterea cea curată,
 Mulțămesc ție, măicuță,
 Că m-ai ținut pe brătuță,
 De foc, de apă m-ai ferit,
 Aci-s, maică, n-am perit;
 D-aia tare-s supărată,
 Că altu no-i mai fi fată,
 Şi a mele tinerețe
 Le-oi petrece-n bătrânețe.
 Vă doresc vouă, feciori,
 Viață mândră și cu flori;
 Vă doresc și vouă, fete,
 Viață mândră-n lume verde.

Creșteți, flori, și înfloriți
 Că mie nu-mi mai trăbuiți,
 Creșteți, flori, cât gardurile,
 Şi vă bată vânturile,
 Ca pe mine gândurile;
 Şi vă bată vânturi tari,
 Ca pe mine gânduri mari.
 Mireasă, cununa ta
 Stau-a-n cui și-a rugina
 De dorul măicuță-tă:
 Ai mere, nu-i cuteza,
 Străinii nu te-or lăsa
 Că străinu nu-i măicuță
 Să te lese pe uliță;
 Că străinu nu-i aşe,
 Să te lesă unde-i vre.
 Cununuța ta cea verde
 Te scoate azi dintre fete
 Şi te bagă-ntră neveste,
 Cununița ta cu flori,
 Te scoate dintre feciori
 Şi te bagă-ntră muieri.
 Săracile tale mărgele,
 Cum li-i purta tăt cu jele,
 Cu jele și cu necaz
 Şi cu lacrimi pe obraz;
 Săracu păruțu tău,
 Cum li-i purta sub hăitău,
 Sub hăitău și sub cunună,
 Trece voia ta cea bună.
 Cură apă cu bulbuci,
 Tu, mireasă, -ai să te duci
 Peste munți în alte curți,
 La părinți necunoscuți.
 - Înainte de-a pleca,
 Dragii mei eu v-aș ruga:
 Iertați-mă de v-am greșit,
 Până nu ne-am despărțit.
 Ia-ți, mireasă, ziua bună
 - Să nu crezi că zic în glumă -
 De la iarba de sub prag,
 De l-al tău tătucă drag;
 De la iarba de sub cruce,
 De l-a ta măicuță dulce;
 De la grădina cu flori,
 De la frați, de la surori;
 De la flori de busuioc,
 De la feciorii din joc;
 De la flori de pân fereastră,
 De la casa părintească;
 De la unchi, de la mătușă,
 Că mintenași ieși pe ușă;
 De la neamuri, de la toate,
 Pare că te duci la moarte.
 Frunză verde de trifoi,
 Veniți, părinți, amândoii:
 Trăind în lume laolaltă
 Poate v-am greșit vreodată,

Și-mi dați mâna de iertare
 Şi o dulce sărutare.
 Iară voi, surori și frați,
 Cunună de flori și-mi dați,
 Acuma când mă voi duce,
 Că v-am fost sorucă dulce.

Cererea miresei
 (variantă)

Socru și soacra mare
 Să vină la chemare,
 Să stea cu noi de vorbă
 La cinstita casă
 Si la bogata masă.
 Socrii mari, crăiasă nouă,
 Si dumneavoastră, cinstiți frați,
 Care sunteți aici adunați,
 Căci din dragoste curată
 Am venit la astă casă.
 Ie-ți, mireasă, rămas bun
 De la iarba de sub prun,
 De l-al tău tătucă bun;
 De la iarba de sub cruce,
 De l-a ta mămucă dulce;
 De la struț și cărășele,
 De la prietinile tale
 Că țai petrecut cu ele,
 De-o fost bune, de-o fost rele;
 De la struț de busuioc,
 De la feciorii din joc.
 Miresuță, struț de flori,
 Ie-ți gândul de la feciori
 Si ți-l pune la bărbat
 Căci cu el te-ai cununat.
 Mireasă, părucul tău,
 Cum li-i pune sub hăitău
 Si sub zade mohorâtă,
 De ția fi lumea urâtă.
 Ția vini bărbatul beat,
 Nu te-ntreabă ce-ai mâncat,
 Căci te-ntreabă ce-ai lucrat.
 Tu ți-i pune mâna-n sele
 Si-i grăi aşa cu jele,
 Si din gură-i zice-o dată:
 Doamne rău-i măritată!
 Măritatu nu-i aşe,
 Că-i mere și nu-i sede;
 Măritatu nu-i tihneală,
 Că-i un zdici mare de pară;
 Măritatu nu-i un joc,
 Că-i un zdici mare de foc.
 Mireasă, cununa ta
 Stau-a-n cui și-a rugina;
 Ția vini dor de mă-ta,
 Ai mere, nu-i cuteza,
 Străinii nu te-or lăsa,
 Că ți-o da num-o cărare
 Până la bold după sare,
 Si ți-or da una mai lată
 La fântână după apă,
 În grădină după ceapă,

Și la mă-ta câteodată,
Când îi hi mai supărătă.
Că străinu-i ca și spinul,
Și amar ca și pelinul.
Cură apă cu bulbuci,
Gată-te c-amu te duci,
Iară muzicantu nost
Să zică un marș frumos.

DIN ȘOMCUTA MARE

*În cinstea miresei,
a mirelui și a nașilor*

Și-au intrat în cea grădină,
Și și-au rupt o ruje-n mâna,
Și-au rupt-o d'ingă pământ,
Precum a fost și-a nost gând:
Și-o rupt-o din rădăcină,
Și-o mutat-o-n a lui grădină.
Grădina lui nu-i săpată,
Nu-i mai fi la mă-ta fată;
Grădina lui nu-i pledită,
La feciori li-i fi urâtă;
Floare albă din oiagă,
Nu-i mai fi la feciori dragă.
Plângere, fiică, și suspină
După-a mamă-ta inimă,
Plângere, fiică, lacrima-ți varsă,
Te înstrăini din astă casă.
Ti-i află mai mâni-alaltă
Străină și supărătă.
Meri pe mâna altuia,
Nu și-a fi ca la mă-ta;
De te-a purta cu căruța,
Nu și-a fi ca la măicuța;
De te-a purta cu hinteu,
Nu și-a fi ca-n satul tău.
(Of!) Te-ai grăbit la măritat,
Ca floarea la scuturat.
N-ai știut tu, dragă, bine
Că-floarea mai înflorește o dată,
Dar tu altu nu-i fi fată?
Sărută-ți părinții tăi
Când ti-i duce de la ei,
Dă-le, dragă,-o sărutare
Și te roagă de iertare,
Și frumos le mulțamește,
Pentru că te-au știut crește.
Ia-ți rămas bun tuturor,
Căci mai mult nu-i fi a lor.
Mireasă, cununa ta
Sta-va-n cui și-a rugina,
Veni-ț-ar dor de mă-ta,
Venire-ai, nu-i cuteza,
Străinii nu te-or lăsa.
Vai și de-a tale mărgelă,
Cum li-i purta de cu jele,
Și mai mult cu vorbe rele.
A trece și-o săptămână,
Nu-i avea o vorbă bună.
Vai și de-a tale mărgelă,

Cum va fi fără de ele?
Cu acestea terminăm
Și rămas bun ne luăm...
Ie-ți, mireasă, ziua bună
De la piatra de sub prag,
De la tatăl tău cel drag;
De la frunză, de la iarbă;
De la astă mamă dragă;
De la grădina cu flori,
De la frați, de la surori;
De la nucii cei cu nuci,
De la uncheși, de la mătuși;
De la perii cei cu pere,
De la veri și de la vere,
De-au fost bune, de-au fost rele,
Tu știi c-ai fetit cu ele;
De la struț de busuioc,
De la feciorii din joc;
De la struț de viorele,
De la fete feciorele;
De la pietrele din vale,
De la vecinele tale,
De-au fost bune, de-au fost rele,
Tu și-ai petrecut cu ele.
Foaie verde măghiran,
Mai puteai feti un an,
Să-ți porți tu hăinuțele
Ca toate fetițele.
Vai, mireasă, părul tău
Cum și l-ai pus sub haitău,
Și sub zadie mohorâtă,
Să-ți fie lumea urâtă.
De l-ai fi lăsat ca mine,
Cu multu și-ai fi mai bine,
Cu părul sub pieptene
Și la joc cu fetele
Și sub zade de mătasă,
Să-ți fie lumea aleasă.
Pletincuța ta cea dragă,
Cum te scoate dintre fete
Și te bagă-ntru neveste.
Frunzulită ruptă-n tri,
Ia-ți, mireasă, bună zi
De la care sunt paci:
De la frunza cea din vie,
De la drăguțul dintâie,
Care poate că-i de față,
Tu să-i spui vorbă măreață;
Că nu-i mai sedea pe brață;
Să rămână sănătos,
Frumos, vesel și voios.
Tu, mireasă, fătu-meu,
Nu cred că nu-ți pare rău
Că ieșii din odorul tău
Și din casa maică-tă,
Cu ei altu nu-i cina,
Nici cu frații tăi la masă.
Nu plângere, nu lăcrima,
Că ești încă-n casa ta.

Ti-i află mai mâni-alaltă
Străină și supărătă
Și și-a veni dor de mamă
Și-i plângere de bună seamă;
Și și-a veni dor de tată,
Plângere-i și-i fi supărătă.
Măieran crescut în spini,
Lasă că-i plângere mai mâni,
Dacă-i mere la străini,
Că străinii-s tot străini
De i-i purta tot în sân,
Numai seara să-i pui jos,
Iară-i străin cum a fost;
De-i aduce dealu-n sat,
Tăt zice că n-ai lucrat;
De-i aduce dealu-n rât,
Tăt n-a zice că-i bugăt.
Măieran crescut în laz,
Lasă că-i plângere de necaz,
Că bărbatul nu și-i frate
Să gândești că nu te-a bate,
Nu și-i tată, nu și-i mamă
Să gândești că nu-l îndeamnă;
Nici socru-to, tatăl tău,
Să gândești că nu-ți vrea rău.
Plângere-acum cu lacrimi calde,
Îmbrăcată-n haine albe.
Toată lumea stă, să uită,
Pleacă-te și mă sărută.
Dar mă doare inima
Când văd cum trece lumea,
Văd cum trece binele
Și să schimbă zilele.
Că eram niște copile
Și-am ajuns la despărțire,
Traiul nostru fericit
De astăzi ni s-a sfârșit.
Asta-i păharul galbin
Și mi l-ai umplut cu vin,
Amândouă să-l sfârșim.
Dă-mi mâna la despărțire
Să ne revedem cu bine,
Despărțirea doar nu-i pentru totdeauna,
Că aşa ne despărțim,
Cum să ne mai întâlnim.

Ș-apoi te-aș mai întreba,
M-aș întoarce la dreapta,
Să-i văd la mire față,
Că și lui i-aș încchina
C-un pahar de băutură,
Cu mai multă voie bună.
Ș-apoi, mire, struț de flori,
Ai ieșit dintre feciori.
Te-ai uitat la răsărit,
Mândră ruje și-ai găsit,
Și-ai pus-o de-a dreptu-n clop,
S-aveți bine și noroc.
Ș-apoi, mire, fătu-meu,

*Am patru frați**Cu un clop în cap.*

(vsuW)

Nu purta mireasa rău
Că te-a bate dumnezeu.
De ți-a greși câte-o dată,
O sărută și o iartă,
Că-i mintea copilărească,
Nu poate să nu-ți greșească.

Iară zic, iară mă-ntorc,
Cum să-ntoarce frunza-n plop,
Către nănașa cea mare!
Să trăiești, nănașe mare!
Mândră-i casa dumitale,
Pe la ușă cu pupi de ruji,
La podele trandafiri,
Să trăiești, că îți închin.
Să porții pene de păuni,
Să botezi și să cununi;
Să porții struț de rozmarin
Și cu-al dumitale fin;
Să porții floare din grădină,
Și cu-a dumitale fină
Să porții pene de pe mare;
Să porții struț de rozmarin,
Să trăiești să-ți tot închin.
Că nănașa-i frumușea,
Nu mănâncă carnea rea,
Să cunoaște pe obraz,
Să cunoaște pe făptură
Că-i ținută cu fruptură.
Nănașa-i cu mâncă crețe,
A fost la multe uspețe,
Fie-i satu jumătate
Tot cu fini și cu nepoate.
Nănașe, te-aș întreba:
Ni-i plăti osteneala
Pân'ce ți-au horit fina?
Or lăsa-m-oi cu-atâta?
Frunză verde lemn stufoz,
Spune-mi, nașe, bucuros
De m-am închinat frumos;
Frunză verde lemn uscat,
Ce frumos am închinat!
Nănașa m-a supărat
Că nu frumos am închinat;
Nuiele din ochi făcea,
Că n-am știut închina.

Dar eu de tăti m-oi lăsa,
După soare-oi înturna.
Și la staroste-oi închina.
Îți închin dumitale,
Cinstite staroste mare,
C-un pahar galben,
Adevărat că-i plin,
Dintr-un vârf de paltin,
Din paltin în paltin,
Din mlădiță-n mlădiță,
De la o dalbă copiliță.
De-nchinat ți-oi închina,

Paharul nu ți l-oi da
Până nu mi-i săruta
Departă de dumneata,
Să văd, dragă ți-s ori ba.
Dumneata știu că nu mi-i săruta,
Că te-a bate nevasta,
Alt voinic mi-oi căuta;
L-oi căuta negricios,
Să mă sărute frumos,
Că și eu sunt negricioasă
Și dau sărutări frumoasă.
Să nu fie de la ușă,
C-aceia tăti îs cu gușă;
Să nu fie de la vatră,
C-aceia-s cu gura căscată;
Să nu fie albineți,
De când lume-a fost măreț,
Să-ntoarce cu spatele
Ca să nu-l pălească soarele;
Să fie de pe la masă,
Să-i fie gura frumoasă,
Că sunt fata omului,
Nu dau gură fie cui,
Numai unui care-mi place
Mersul lui și cum se-ntoarce.
Să văd cum m-o săruta?
Că al dracului voinic,
Nici ești mare, nici ești mic,
Așe gură ce plătești
Nici că poate să nu-i vezi!
Că așe m-o sărutat,
Și de maica am uitat.
Paharul îi a gazdii,
Horinca-i a mea.
De oi be, de n-oi be,
În pahar n-o rămâne.
De oi be de jumătate,
Mai am prietenii și la spate,
Și-oi clătina cu piciorul,
Le astămpăr și lor dorul.
Din paharul omului
Tata-i dă feciorului,
Ori, se cade pentru gură
Un pahar de băutură.
Nici aşa nu te-oi lăsa,
Până nu mi-i și juca,
Să mă joci, să mă-nvărtești,
Apoi cred că te plătești.
Trebă să mă joci, fărtate,
Să-mi sară bumbii din spate,
Să-mi sară bumbuștile,
Să se mire druștile,
Să se uite toți la noi
Cum om juca amândoi.
De la masă până la vatră
Să mă-nvărtești batăr o dată,
De la masă la cuptior
Să mă-nvărtești de nouă ori;
Că de nu mi-i știi juca,

Ce rușine te-a mâncă,
Că ți-oi zice, moș bătrân...
De mi-i juca mi-ești stăpân;
Că ți-oi zice babă bată,
N-ai știut juca o fată.
Dimineața te-ai sculat,
Pe obraz nu te-ai spălat
Și tot ești buged de somn,
Nu vezi aici atâta om?
Ia de-aici și be o dată,
Nu sta cu gura căscată,
Ş-apoi și o prăjitură
Și-ți astupă și cea gură.
Ne-ați venit pe la ujină,
Ca dup-o babă bătrână;
Ti-aș mai spune trei cuvinte,
Dar ți-s druștele flămânde,
C-au strigat de pe uliță,
Şi-au strigat la socăciță
Să le facă chisaliță,
Chisaliță și haluște,
S-astupe gura la druște.

Eu la toți v-am închinat,
Paharul nu vi l-am dat;
Nici l-oi be, nici l-oi lăsa,
Nici vouă nu vi l-oi da,
Că horinca mere-n sus
De voia cui mi l-o pus.
Struț de busuioc,
Să fie nunta cu noroc.
În cinstea cui ne-am adunat!
Noi frumos l-am aşteptat
Pă cinstițul împărat,
C-un colac de grâu frumos
Și cu struț de busuioc,
Să aibă numai noroc.
Mireasă, eu ți-am închinat,
Noi deolaltă ne-am lăsat.
Tu nevastă și eu fată,
Să dăm mâna laolaltă.

Chemarea miresei (variantă)

Ce saltă, ce veselie,
Ce lucru poate să fie?
Cine este gazda căsii
Și sluga împărătesei
În talpă să steie
Și mâna cu noi s-o deie.
Viață și noroc
Gazdelor din loc!
Ne dați voie mai-nainte
Să vă spunem trei cuvinte.
Noroc și viață
Gazdelor din astă casă!
Dar de bucurie mare
Faceți astă adunare?
Păziți-vă foarte tare,
Căci vă vine oaste mare
Dinspre soarele-răsare.

Vine cu mare povață,
Să vă cate azi în față.
Ce stați aici adunați
Și nimica nu-ntrebați?
Că noi mult loc am umblat
Și aşa loc n-am aflat.
Trei luni sunt de când venim,
Ne uităm și nu durmim,
Însă aşa locuri tomnite
La noi n-au mai fost ivite:
Afară feciori jucând,
În casă fete plângând.
Ele plâng cu desfătare
Hăpt ca la o harță mare,
Unde unii învingând,
Saltă dintru al lor gând.
Noi vedem poarta legată,
Noi înaltă, ridicată,
P'ângă dânsa-i multă gloată
Strânsă și adunată.
Poarta e legată cu paie,
Gloata-n cap stă să ne saie;
Poarta-i legată cu lanț de car
Ca să nu umblăm în zadar;
Poarta e legată cu funie de fuior,
Știm că de noi v-a fost dor.
Dar noi drept aşe vă rugăm,
Și sfat sănătos vă dăm,
Să fiți cu noi buni și blânzi,
Căci noi nu suntem flămânci,
Nici nu ne temem de voi,
Măcar că suntem doar doi;
C-avem gloate minunate
Cu feluri gătiri armate.
Vine oastea înapoi
Înțirată doi cu doi,
Tătă cu puști și pistoale,
Mai mulți cu mâinile goale.
A nost împărat,
Dimineața s-o sculat,
Trâmbița-n mână-o luat,
Mare oaste-o adunat;
Patruzece de călărași
Cu cai ce se sparg de grași,
Pedestași cincizeci și nouă,
Oaste-nfocată și nouă.
Și ne-au ales pe noi doi
Să le fim lor chemători,
Și ne-o trimăs înainte,
Să călătorim fierbinte.
Și-am venit ca para-n vânt,
Cu semne di pă pământ,
Ş-am luat o poștă-naltă
Pân-aici la dumneavoastră,
Unde am auzit că este o floricică
Tânără și frumușică:
Locul nu și-l prea iubește,
Și de altfel nu-i priește.
De aceea am venit
S-o săpăm din rădăcină,
S-o ducem la împărat în grădină,
Acolo să crească

Și să-nfloreasă,
Să nu se mai veștejeasă.
Dar acum, dumneavoastră, iubiți frați,
Faceți bine și iertați
Și cuvântul nu mi-l împuatați;
Că suntem soli împăratești
Precum semnele ni le vedeti,
Că avem suruci de mătasă
Cum poartă și cinstita împărateasă,
Ş-avem struț de busuioc
Cum poartă și-a nost crai în clop.
Noi ne-am dat solia,
Să ne iasă simbria;
Simbria ne este un colac de grâu frumos
De la colectivă scos;
Ş-o oiagă de băutură,
Să ne umble la tăti prin gură;
Și un struț de busuioc,
Și să le spunem noroc.

DIN BAIA-MARE

Orație adresată miresei

Faceți-vă, frați, în lături,
Să vă spun și-a mele sfaturi:
Două trei cuvinte bune
Ce doresc a vi le spune.
Am avut o ruje plină,
Răsărită în grădină.
Tânărul nostru crăișor,
Plin de pară și de dor,
Dimineață s-a sculat,
La fântână-a alergat,
La fântână prin grădină,
Și-o găsit ruja cea plină.
Ruj-a fost plină de rouă
Cu inima ruptă-n două.
Vine-un șarpe veninos
Și o rupe ruja jos.
Vine altul mai urât
Și o rupe din pământ.
Cum o rupse-n piept o puse
Și cu ea-n lume se duse,
Peste munți la alte curți,
La părinți necunoscuți,
Unde n-a fi acel prânz
Ca să iasă tot cu plâns,
Unde n-o fi acea cină
La care cu toți suspină
Cu suspin de la inimă.
Fetiță din doi părinți,
Ce gândești de te măriți?
De-ai ști cum îi cu bărbat,
N-ai sili la măritat;
De-ai ști cum îi măritată,
Ai sta tu la mă-ta fată.
Mireasă, cununa ta

Stau-a-n cui și-a rugina;
Mireasă tale mărgele,
Cum li-i purta tot cu jele,
Dar mai mult cu vorbe rele.
Poți, fată, să lăcrimezi
După binele ce-l pierzi,
Binele ce l-ai avut
Nu li-i mai avea mai mult.
Ie-ți, fetiță, ziua bună,
De la soare, de la lună,
De la maică-ta cea bună;
De la struț, de la vîleag,
De l-al tău tătucă drag;
De la struț mândru de flori,
De l-ai tăi frați și surori;
De la struț de lămâită
Și din joc de la fetițe
Care-s de-a ta măsurită;
De la petreceri din vale,
De la vecinele tale,
De-au fost bune, de-au fost rele,
Tu-ai trăit în sat cu ele;
De la struț de măieran,
Fată nu-i mai fi şohan.
Rămas bun, fete, feciori,
Altu nu vă-nstruț cu flori,
Că d-acuma înainte
Danțurile mi se curmă,
Porturile mi se mută.
Jale mi-i, de ce mi-i jale?
Jale mi-i de-a ta fetie,
Cum o duc la cununie;
Jale mi-i de părul tău,
Cum l-oi pune sub haitău;
Panglicuța ta cea albă,
Cum o dai pe zade neagră;
Dar nu pe zade mohorâtă,
Să-ți fie lumea urâtă,
Ci pe una de mătasă,
Să-ți fie lumea aleasă,
Să trăiești mulți ani mireasă.
Fata-n grădină-a intrat,
Florile le-a blestemat:
- Creșteți, flori, ca gardurile,
S-astupați pîrlazurile
Și mie necazurile.
Creșteți, flori, și înfloriți,
Că mie nu-mi trebuiți,
Că n-am frați să mă-ndrăgească,
Nici surori să mă plivească.
- Gată-ți, fată, hainele,
Ca cătana armele,
Că pe tine duce-te-or
Peste munți la alte curți,
La părinți necunoscuți.
- M-au cerut feciori din sat,
M-au cerut și nu m-ai dat.
Te-ai temut, mamă, temut,

*Ce se naște cu luna**Și pierde cu soarele?*

(Roua)

C-oi veni după-mprumut
Și nu îți voi da mai mult.
Eu sunt gata de vorbit,
Tu să fii de-arăduit
Tot pe drum, tot pe cărare,
Fără pic de suspinare;
Să mergem la cununie
La sfat la căsătorie,
Să zicem cu toții că drumul pe care
va porni și calea pe care va veni să fie
într-un ceas bun și cu noroc!

Orație adresată mirelui

Cinstită adunare,
Dați-mi puțină ascultare!
Te rog, muzică duioasă,
Să-mi cântă cântări frumoase;
Te rog cântă-mi puțin mie
Și îmi spune cu tărie
A mirelui pregătire.
El a fost în lumea-ntreagă
Fiu la mama lui cea dragă.
A fost fiu ascultător,
La toate supunător,
Iar acuma fiul pleacă
Cerând tuturor iertare,
Părinților sărutare.
Câte nopți multe-au trecut,
Fără de somn le-ai petrecut.
O! Măicuța mea iubită,
Nu-ți voi ști da mulțămită
Pentru grija ta cea multă,
Pentru mine petrecută.
Dar te rog, măicuță bună,
Cu-al meu tată împreună,
Ca să fiți mult iertători:
Eu voi fi ascultător
Și acum și-n viitor.
Iară tu, cinstite mire,
Zilele și s-o-mplinit
De când cu mireasa ai întocmit;
Iar acum te pregătește
Și cu noi călătoresc,
Că ne ducem, oaste-aleasă,
După scumpa ta mireasă,
Care de mult te aşteaptă
Cu dor, cu inimă dreaptă.
Să mergem la cununie,
La sfânta căsătorie...
Iară dumneavastră, socii mari,
Acum fiul sărutați,
Dar nu vă tare întristați,
Căci voia care-o avut
Nu o va avea mai mult;
De-a fi nor, de-a fi senin,
El de gânduri va fi plin.
- Iară dumneata, părinte,
Ca și tată cu răbdare,

Să-mi dai binecuvântare,
Ca fericită să-mi fie
Sfânta mea căsătorie.
Acum fiul sărutați,
Dar nu vă tare întristați,
Că mergem cu el o mie
După scumpa lui soție;
Și cu struț de busuioc,
Ca să aibă și noroc,
Și cu un struț de verdeață,
Ca să aibă dor de viață.

DIN OAŞ

Orație de muntă

Starostele:

Să tacă casa,
Să vorbească masa,
Și vă rog mult de ascultare
De la mic până la mare,
Să fiți cu luare-aminte
La vreo două, trei cuvinte,
De la un cuvânt la două,
Poate-or tre și pest' nouă.
Dar avem un cuvânt și un grai
De la un iubit crai,
Care din casa dumneavoastră
Poftește-o crăiasă mândră și
frumoasă.
Mândră și frumoasă să o împodobiți
Și cu ea la sfat să arăduiți,
La un ceas de căsătorie,
La un dar și veselie,
Să vă fie pe voie.

Mirele:

Știut-ai, crăiasă, bine
Când ai dat mâna cu mine,
Când mâna cu mine-ai dat
Peste-un blid de grâu curat,
Cu arvun de sărutat:
Nu-i purta feciori de mână,
Nu-i umbla seara pe lună,
Nu-i me seara-n șezători
Unde-s fete și feciori.

Mircasa:

Creșteți, flori, cât gardurile
Și-astupați părleazurile
Și mie necazurile.
Să vă bată vânturile,
Ca pe mine gândurile;
Să vă bată vântu-n față,
Să-umpleți lumea de mândreață;
Să vă bată vântu-n dos,
Să-umpleți lumea de-amino.

Creșteți, flori, și nu-nfloriți,
Că mie nu-mi trebuieți,
Dacă-atunci n-ați înflorit,
Când mie mi-ați trebuie.
Plângă-mă, veri și vere,
Și voi neamurile mele;
Nu vedeați lacrimile mele
Cum curg și se varsă,
Și eu rămân cu inima arsă?
Dar de lacrimi nu bag seamă,
Că le șterg cu o năframă,
Dar mi-e jele de obraz,
Că rămâne fript și ars.

Mirele:

Gândește, crăiasă, bine,
Numa-n astea două zile.
Azi și mâine iute trece,
Trec ș-a tale tinerețe,
Trec și de la tine,
Trec și de la mine,
Ce trece nu mai rămâne;
C-am avut și eu pe lume,
Dar n-o pot spune pe nume,
C-am avut o rujă plină
Răsărită-ntr-o grădină.
Dimineața mă sculai
Și pe față mă spălai
Și prin grădină-alergai.
Când vedeai ruja cu rouă,
Mi se rupse irma-n două,
Ce v-oi spune nu me-ți crede,
Că la rujă s-o-nghitat
Un tinerel împărat.

Starostele:

Și din toată oastea lui,
Alesu-ne-a pe noi doi,
Poate douăzeci și doi;
Mici de stat, buni de sfat,
Buni de gură, lungi de mână.
Și de-acolo ne-o trimis
Peste țări și peste munți,
Peste niște văi adânci.
Noi săm soli împăratești,
Chiar de la-mpărat trimiși,
Prin ūerul vântului,
Prin fundul pământului,
Ruja să i-o smulgem
Și la brâu să i-o ducem.
Noi de-acolo am venit
Fără drum, fără cărare,
Prin-tr-o tină tare mare;
Într-un loc peste o baltă
Noi am dat de-un pod de piatră.
Pe pod când noi ne-am urcat,
Podul cu capul l-am spart
Și toți în baltă-am picat.
Până ne-am trezit,
Drumul ni s-a părăsit;

Până ce ne-am sculat,
Drumul ni s-a astupat.
Şi de-acolo am ghinit
Fără drum, fără cărare,
Printri-o tină tare mare,
Ca ruja s-o smulgem
Şi la brâu să i-o ducem;
S-o smulgem cu rădăcină,
S-o mutăm în altă grădină,
Peste mări şi peste ţări,
La părinţi fără crucea.
Gândi-te, crăiasă, bine
Cât ţi-o fost ţie de bine
Când o fost mă-ta cu tine.
De-acum când te-i îndemna,
Îi sta-n loc şi te-i întreba.
Tu îi zice: hai în sat,
El o sta tot supărat;
Tu îi zice: hai la gioc,
El s-a pune lângă foc.
Cununiţa ta cea verde
Cum te scoate dintre fete;
Cununiţa cea roşie
Cum te scoate din fetie
Şi te bagă-n nevestie.
Mândru-i steagul, ardă-l focul,
Nu ştiu cum mi-o fi norocul.
Frunză verde de măr dulce,
Noi săm gata şi ne-om duce
Cu un struț de busuioc,
Mulți ani, trai bun şi noroc!

Orație pentru mireasă

Toţi câtii vreți să mă urmați,
Pe mine să m-ascultați!
Sunt o Tânără crăiasă,
Dintre multe flori aleasă.
Asta-i ziua pentru mine
Ca să plec la cununie
C-un fecior Tânăr de crai,
Ca un îngeraș în rai.
Înainte de-a pleca,
Pasul cel mare de-al fa'
Eu nu pot să mă despărte
Să nu zic un bun rămas,
De la masă, de la casă,
De la toți câtii sunt de față.
Dar ce jele mă cuprinde
Când mă uit în jur de mine,
Cum mă plâng părinții mei
Astăzi când plec de la ei!
Plânge-mă, tată iubit,
Acuma la despărțit.
Plânge-mă, iubită mamă,
Şi fă bine şi mă iartă
De ţi-am greșit căteodată,
Că stegarii mă departă,
Să plec de la astă casă,
Peste deal şi peste munți,
La părinţi necunoscuți.
Cum să nu siu supărată?

Pân' am fost la mama fată,
Tata-n grădină-a săpat,
Mama flori a sămânăt.
Florile dac-a crescut,
Pe mine m-o-mpodobit
Şi la gioc m-o petrecut.
Dar de astăzi înainte
Giocul nu e pentru mine,
Nici parcul cu florile,
Ce numai necazurile.
Iau-mi sănătate bună,
De la masă, de la casă,
De la iubitu-meu tată;
De la stele, de la lună,
De la mama me cea bună;
De la grădina cu flori,
De la frați, de la surori;
De la praguri, de la ușă,
De la unchi, de la mătușă;
De la mărul cel cu mere,
De la veri şi de la vere.
Tinereată, tinereată,
Tu, cea mai scumpă viață,
Am să te mai strâng în brață
Şi să te mai ţuc o dată,
Că mâini-alaltă mă lasă;
Şi-n veci nu te voi uita,
Că de azi înainte
Bătrânețea e cu mine:
Bătrânețea şi năcazuł,
Supărarea şi amarul.
Astea toate le lăsăm,
Pe mireasă o-mbrăcăm,
La președinte plecăm,
La un ceas de cununie,
Act făcut pentru vecie.
Iară voi, nuntași fruntași,
Într-un glas cu toți strigați:
Să trăiască toată masa,
Şi mirele şi mireasa,
Ura, să trăiască toți.

Când se măncă colacii miresei

Grea poruncă-am căpătat
De la-nălățul împărat,
Să-l aştept cu toate gata,
Că el vine cu armata,
Să mă ieie de soție
În a lui împărație,
Să mă ducă-n a lui țară,
Să mă facă-mpărăteasă.
Vestea dacă mi-a sosit,
Eu toate le-am pregătit:
Am întins mesele mari,
Băuturi şi lăutari,
Şi măncări din cele-alese,
Ce se fac la-mpărătese;

Şi o cocie frumoasă,
Să nu fie ca a noastră.
În cocie-am pus ceva bun,
Merinde ca s-avem de drum.
Ba mai pus-am şi o bute
Plină cu pălincă dulce,
Cine-a be din ea să cânte.
Apoi am plecat la drum
Cu oastea-mpăratului,
Peste ţări şi peste munți,
La părinţi necunoscuți;
Şi cu multe greutăți,
Am trecut vreo nouă ţară.
După trei zile de drum,
Iată unde am ajuns:
La curtea împăratului,
Acolo la el acasă,
Şi sedeam cu el la masă
Cu patru colori în față,
Să uite lumea la noi,
Că suntem ca două flori.
De-acasă când am plecat,
Părinții s-au supărat,
Supăratu-s-au şi-au plâns
Dacă de la ei m-am dus.
Vino, tată, şi tu, mamă,
Şi vă mai sărut o dată,
Sărutul de despărțit
Că m-ați dat la alți părinți.
Iară voi, frați şi surori,
Tineri, fete şi feciori,
Unchi, mătuşe,
Veri şi vere,
Toate neamurile mele
Câți la nuntă ați venit,
Cu toți să ne veselim,
Numai una-i zâna me
Şi ne veselim la é.
Astea toate le lăsăm,
Pe soacră să o chemăm,
Pe soacra, pe cea mai mare,
Care ştie giuca tare,
Să gioace colacii mei,
Să deie de pat cu ei,
Şi de grîndă şi de pod,
Să sie mai cu noroc.

Pentru nănași

Aşa zic, nănaše mare,
Grea poruncă-am căpătat
De la-nălățu-mpărat.
Iată că noi am venit
Şi toate le-am împlinit.
Am venit de-am cununat
Pe-nălățul împărat,
Cu o Tânără crăiasă
Adusă din altă casă;

*Ileana-n cămară,**Pletele-s afară.*
(vadəs)

Iar ca cinste ce mi-ați dat
Că ne-ați ales de nănași,
Și noi multe-am pregătit
Ce să cere de la șini,
Și o cocie frumoasă,
Să nu șie ca a noastră.
Ba adus-am și o bute
Plină cu pălincă dulce,
Cine-a be din ea să cânte.
Nănașii-s răspunzători
Totdeauna șinilor,
Ce e rău pe-a vieții trepte
Sunt obligați să le-ndrepte.
Noi ca părinți sufletești
Vă dorim cele cerești,
Ani mulți, zile fericite
Cu dragoste și iubire;
Să trăiți, să-ntineriți,
Ca florile să înfloriți
Și-n veci să șipi fericiți.

Stegarului

Așa zice înălțatul împărat:
Eu astăzi sunt împărat,
Nu poci să ſiu comandat
La oastea care-i de față.
S-aducă pe-mpărăteasă
Ce, iată, că o-am ales,
Și pe-un văr din neamul meu
Ce demult i-am promis eu,
Că dacă s-o purta bine
A lua mare sămbrie,
Sămbrie nemăsurată,
Cu vârf tare și-ndesată,
De-mpărat și-mpărăteasă.

Răspunsul stegarului:

Mulțumesc la împărat
Că m-a pus de comandat
La oastea care-i de față,
Că i-aduc pe-mpărăteasă
Cu steag frumos de mătasă.
Eu serviciul l-am făcut,
Pe împărăteasă-am adus
Și-am dat-o lui în primire
După cum să și cuvinte.
Eu serviciul l-am gătat
Și plata mi-o am luat.
Am avut o plată mare,
Cât am dus cu sacu-acasă,
Să vedeți că ce-i la mine!
Toate coșurile-s pline.
Unu-i sus cu gura-n gios,
Unu-i plin cu fundu-n sus,
Ei, acum ce-i de spus?
Mi-a mai rămas din sămbrie
Cununa de-mpărătie.
Cu cununa ce să fac?

Femeia nu trebuie să audă tată ce zice bărbatu.

O voi pune la dosar
Până veni vremea me,
Să mă folosesc de é.
Mulțumesc la-mpărăteasă
De-atâta cinste și plată,
Și la mulți ani să trăiască.

DIN SIGHET

Când își ia mireasa ziua bună de la mamă

Ei, haida și haida!
Zii, Mihai, numai un ceas,
C-apoi îmi iau bun rămas:
De la soare de la lună,
De la mama mea cea bună;
De la soare, de la stele,
De la voi, dragi surorele;
De la iarba de sub prun,
De la tine, frate bun;
De la iarba de sub chei
Și de la uncheșii mei;
De la hir de busuioc,
De la feciorii din joc,
Să trăiți, să-aveți noroc;
De la hir de lămăită,
De la fete din uliță;
De la iarba de sub prun,
De la fetele din drum.
Care fete mi-o vrut bine,
Mărite-se după mine;
Care fete mi-o vrut rău,
Iei-le feciorul meu.
Ei haida și haida!
Măi Gheorghe frățior,
Tu să fii gazdă cu dor
Până fi-ntr-al nost' ocol.
Măi Gheorghi și măi Mări,
Grijiți bine pe mama,
Și o grijiți amândoi,
Cum ne-o grijît ea pe noi.
Ei, haida și haida!
Hăi mamă, dip' ce mă dai,
Știi că nu ti-i duce-n rai
Cu caru cu patru cai,
Și nici nu-i zini-napoi
Cu caru cu patru boi.
Ei, haida și haida!
Ieși, hăi mamă, pân afară
Și te roagă către soare
Să hie ziua mai mare,
Să mai fiu a dumitale.
Ei, haida și haida!
Scumpă mama m-o ținut
Și ieftină m-o vândut;
Scumpă m-o ținut mama
Și ieftină m-o știut da.
M-o vândut dipt patru lei,
Nici aceia nu-s ai mei,

Mă gioară popa dipt ei.
Ei, haida și haida!
Dragile mele surori,
Ian pliviți și-a mele flori
Și le-mpărtiți la feciori.
Mai la care le-am fost dragă,
Dă-le floarea să-și aleagă;
La care le-am fost urâtă,
Dă-le roșe mohorâtă.
Ei, haida și haida!
Ieși, hăi mamo, pân afară
Și te uită-n jos la țară,
La străinii cu tri cară.
Hăi mămucă, te-ai temut
C-oi vini după-mprumut;
La străini de-oi hi lucrată,
‘Prumutul tăi l-oi hi dată
Și nu m-ai hi străinată.
Și-altă mamă nu m-ar da,
Raiul de l-ar câștiga;
Altă mamă nu m-ar vinde,
Raiul de și l-ar cuprinde.
Ei, haida și haida!
Ieși, tăicuță, din mormânt,
Că mă duc la giurământ;
Ieși, tăicuță, de sub glie,
Că mă duc la cununie
Și n-am cine să mă-nchie.

DIN SATU-MARE

Chemarea miresii

Iubită mult adunare,
Vă rog să fiți cu-ascultare!
Uitați-vă-n curmeziș,
Ce plânsete-or fi pe-aici?
De la tată, de la mamă,
De la frați, surori cu samă.
Astăzi în ziua cu soare
Ne-a răsărit mândră floare,
Mândră floare-a răsărit,
Și mireasa ne-a-nzestrît
Cu cunună de argint,
Cu șlaier până-n pământ.
Sus soare pe cer înalt,
Astăzi eu am de plecat:
De la casa maicii mele
Azi mă despărțesc cu jele;
De la a tatălui meu
Azi mă despărțesc cu greu.
Țucu-te, măicuță dulce,
Iartă-mă că eu m-oi duce,
M-oi duce și n-oi veni,
Tocmai ca cum aş muri,
Fiiică mai mult nu ți-oi fi.
Îți mulțumesc de născut,
De născut și de crescut,
De crescut și de-mbrăcat,
De atâta mult doicat.
În miez de noapte te-ai sculat,
Tată ca să tac mi-ai dat,
Când ți-am v(r)u(t) fi de folos,

Acest june m-a găsit
De soție pe viață,
Mă ia dintr-al maichii brață.
Ia-ți, mireasă, ziua bună,
Că ți-am pus pe cap cunună,
De la iarba de sub cruce,
De l-a ta măicuță dulce;
De la iarba de pe tău,
De la dulce tată-tău;
De la iarba dintre flori,
De la frați, de la surori;
De la pietrele din vale,
De la vecinile tale;
De la iarba de sub plop,
De la feciorii din joc;
De la flori de cărăjele,
De l-a tale poităsele,
De-au fo bune, de-au fo rele,
Ai trăit în sat cu ele,
De-au fo rele, de-au fo bune,
Ai trăit cu ele-n lume.
Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la struț din cunună.
Săraca cununa ta
Stau-a-n cui ș-o rugina,
Dor de mă-ta te-a mâncă,
Ai mere, nu-i cuteza,
Te-ai cere, nu te-a lăsa,
O, vai de ticneala ta.
Știut-ai, mireasă, bine
Când ai dat mâna cu mine,
Când mâna cu mine-ai dat
Peste-un blid de grâu curat,
Cu arvon din bold luat,
Că de-acuma înainte
Porturile ți se mută,
Danțurile ți se ciuntă;
Că de-acuma niciodată,
Nu-i mai fi tu laolaltă,
Nici în grădină cu flori,
Nici cu fete-n sezători,
Numa-n casă-mbătrânită
Și-n grădină ponosită.
Săraca năframa ta
Stau-a-n cui ș-i-a rugina;
Săracu păruțu tău,
Cum l-or pune sub haitău;
Săracele tale mărgele,
Cum li-i purta tot cu jеле
Și mai mult cu vorbe rele.
Gată-te, mireasă, bine,
Gată-te că ceasul vine
Și-i de mărs la cununie.
Și de-acolo-ți veni-acasă,
El mire și tu mireasă,
Și-ți umple-un pahar cu vin
Pentru nași și pentru fini.

(variantă)

Mult onorată-adunare,
De la mic până la mare,
Vă rog puțină ascultare
La vreo două-trei cuvinte,
Care de mult sunt scrise

Și azi trebuiesc zise.
Azi, duminecă dimineață,
Mândru soare-a răsărît
Și mireasa s-a gătit.
Și-al nostru Tânăr crăișor,
Plin de dragoste și dor,
A plecat la vânătoare
Și-a vânat câmpul cu flori,
Codrii cu privighetori;
A vânat o floare roșie și plină,
Ruptă chiar de la inimă.
Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la struț, de la cunună,
De la mama ta cea bună;
De la iarba de sub prag,
De l-al tău tătucă drag;
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori.
Creșteți, flori, și înfloriți,
Că mie nu-mi trebuiți;
Creșteți, flori, cât gardurile,
Să vă bată vânturile.
Ia-ți, mireasă, ziua bună,
De la struț de busuioc,
De la feciorii din joc;
De la struț de măgurele,
De la-a tale prietenele,
C-ai trăit în sat cu ele;
De la struț de măghiran,
Că nu-i mai feti şohan.
Copilă din doi părinți,
Ce silești să te măriți?
Nu sili la măritat
Ca floarea la scuturat,
Că binele din fetie
Nu-i popă să-l poată scrie,
Dar binele fecioresc
Îl scrie și-un popă sătesc.
Panglicuța ta cea verde,
Cum te-a scoate dintre fete
Și te-a băga-ntru neveste.
Binele ți s-a ciunta,
Cărările s-or scurta,
Numai două ți-o lăsa:
În grădină după ceapă
Și la mă-ta câteodată.
Părul tău cel încrețit,
Cum l-a smulge-un prăpădit,
Că mila de la bărbat
E ca umbra de lemn uscat.
Nu te supăra, mireasă,
Că bota-i pe grindă-n casă,
Și-i cioplită-n patru dungi
Cătu-s spatele de lungi.
Iar noi c-un struț de busuioc,
Vă zicem s-aveți bun noroc!

STRIGĂTURI

Nime-n lume nu se-nșală
Ca feciorul când se-nsoară.

Prinde patru boi la rudă,
Merge-n lume după trudă;
Prinde patru boi la car,
Merge-n lume dup-amar;
Joi o-aduce,
Luni o duce,
Ar duce-o și nu mai poate,
C-a jurat până la moarte.

Tu, fată din doi părinți,
Ce-ai gândit de te măriți?
De-ai ști cum e măritată,
Ai ședea la mă-ta fată,
Și ți-ai griji de fetie,
Ca popa de vanghelie;
Că mirele nu ți-i frate
Să gândești că nu te-o bate,
Nici soacra nu-ți este mamă
Să gândești că nu te-ndeamnă.

Tu, mireasă, după tine
N-am văzut plângând pe nimeni,
Dar după mirele tău
Curg lacramile părău
Și frunzuța după coastă,
Și inima dintr-o fată,
C-a rămas nemăritată.

Mireasă, mirele tău,
Poate fi solgă-birău;
Da' pă care l-ai lăsat,
Poate fi porcar în sat.

Hai, mireasă-n car cu noi,
Lasă mirele-n nevoi,
Că feciori îi mai află,
Ca să te poți mărita.

Nănașu de nealcoș tare
Nici oghele-n cisme n-are,
Căci aseară-a fost la noi
Numa cu bocancii goi.

Raiu tău, mândră mireasă,
Bine ți-o cântat cucu,
Te-o luat cine-ai vrut tu;
Să-mi cânte și mie-aşa,
Să mă ieie cine-oi vrea.

Dă cu colacii de grindă,
Că mireasa noastră mândră,
Noi de mândră o-am căutat
Până unde o-am aflat.

Mândră noră mi-am ales
De pe obcină din ses;
Nu o-am ales gazdă mare,
O-am ales frumoasă tare;
Nu o-am ales de găzdagă,
O-am ales că mi-a fost dragă.

Mireasă, colacii tăi,
Nu-i putem giuca de grei;
Să fie mai ușurei,
I-am giuca și i-am sucii
Și mai mândru ț-o hori,
Dintr-o chilă de fărină
I-am giuca o săptămână.

Supăratu-i mirele,
Că-i rămân mândruțele;
Da-i voioasă mireasa,
Că l-o putut câștiga.

Nu te supăra, mireasă,
Că bota-i pe grindă-n casă,
Și-i cioplită-n patru dungi
Câtu-s spatele de lungi.

Floricică, ghem de scai,
Cată, mamă, cui mă dai,
Nu căta argintu lui,
Că mă dai urâtului.

După tine, hăi mireasă,
Nu plângе nimeni din casă,
Dar după mirele tău
Plângе frunza de pe tău,
Și frunza arinului,
Și fata vecinului.

Nu fii, mireasă, nebună
A plângе după cunună,
Las' să plângă celelalte,
C-o rămas nemăritate.

Mireasă, cununa ta,
Dă cu ea de-a durița
Prin toate grădinile,
Să răsară busuioc,
Nu-i mai fi fată la joc.
Nici la joc, nici la plimbare,
Nici cu fete-n șezătoare,
Și-n mână nu-i purta flori.
Că de-i purta câteodată,
Tot n-a si floare de fată,
Și-a si floare de nevastă.

Alei tu, dragă mireasă,
Pentr-un putrigai de casă
Te-o făcut mă-ta mireasă.
Miresucă, fii cuminte,
Cum ai fost și mai'nainte,
Și te rabdă sub cuvinte.
(Că) la bărbat greșești o dată,
Nici te uită, nici te iartă;
La părinți greșești o sută,
Tăt te iartă și te uită;
La părinți greșești o mie,
Tăt ești prunc de omenie.

Mireasă, din astă seară
Nu mai vezi feciori p-afară,
Nici p-afară, nici pân' casă,
Dacă te-ai făcut mireasă.

Mireasă din doi părinți,
Ce gândești de te măriți?
Că bărbatu nu ți-i frate
Să nu crezi că nu te-a bate,
Nici soacra nu ți-i mamă
Ca să crezi că nu-l îndeamnă;
Ți-a da o piatră ușoară
Cât o pietricea de moară,
Ți-a dat o palmă de râs
De ti-i sătura de plâns.

Socăciță, hai încoaace,
Ce-ai făcut nimic nu-mi place,
C-ai făcut laștele-n tindă
Și toată m-am fript pe limbă,
C-ai făcut piroște-n șură
Și toată m-am ars în gură.

Frunză verde de costreie,
Cui nu-i place las' să stăie,
Faceți bine și iertați
Și mâncăți cât căpătați.

Găina care-i de nuntă
Trebuie mai mult ținută,
Tot cu grâu de cel ales,
Nu cu pleve de ovăz.

Socăciță lăudată,
Nu-mi mai dai să-mbuc o dată
Din găina cea-nstruțată?
Socăciță scurtă-n nas,
Cată-n oale ce-a rămas.

Socăciță cu izmene,
Toată găina ți-i pene;
Ia tipă izmenele
Și scarmăna penele.

Vai săracă nănașa,
Cum se uită ca hulpea
Să-mi apuce găina;
Vai săracu nănașu,
Cum se uită ca uliu
Să-mi apuce cocoșu.

Trecut-am pe sub cireș,
Cireșe nu mi-am ales,
Nici drăguț nu mi-am ales,
Pe sub cireș trecem noi,
Și drăguț alegem doi.

Când se strigă găina
Săraca găina mea,
Că n-o pot ține de grea,

Că n-am ținut-o cu-ovăz,
Ci cu grâu din cel ales.
Morții tăi, găină grasă,
Ieri ai fost pe după casă
Și azi ești la miri pe masă.
Face-mi-ți loc, măi nuntași,
Că duc găina la nănaș;
Frunză verde de sansiu,
Faceți-mi drum că și io viu.
Numai o leacă-am zăbăzit
Până când m-am rumenit,
M-am rumenit la obraz,
Să fiu dragă la nănaș;
M-am rumenit în oglindă,
Să fiu ca nănașa de mândră.
Săraca găina mea,
Rău îmi pare după ea,
Că tătă vara mi-o ouat
De tăbacă la bărbat.
Și-oi da-o nănașului,
Doară i-o oua și lui;
Nănașului i-oi da,
Și lui încă i-a oua,
Fabrică și-o cumpăra.
Sucindu-mă printre oale
Mi-am ars un lătuț din poale.
Nănașule, fii cuminte
Că nu latul dinainte,
Latul de pe soldul drept,
Spune-mi unde să te-aștept;
La fântâna cu doi nuci
Unde ne-am întâlnit și-atunci,
La fântâna cu doi meri
Unde ne-am întâlnit și ieri.

Faceți loc și eu să zin
Înstruțată cu sansiu,
Cu poalele prinse-n brâu,
Cu taleri nenumărați;
Și eu zin printre nuntași
Cu găina-n tălgerași,
Să cinstesc p-a noști nănași.

Socăciță lăudată,
Zin să-ți încchin o dată
Cu găina cea nesiartă
Nici ți-i siartă, nici ți-i friptă.
Numai cât îi chircălită.
Că eu nu-s femeie-așa
Să mănânc mâncarea rea,
Că aşa-i și omu mneu,
Și nu vrea mâncă ce-i rău.

Faceți bine și iertați,
Și primiți ce căotați,
Ni-s găinele nefripte,
N-am avut lemne pălite,
Că-s pădurile oprite;
Îs oprite de ordăi
Și se dau după femei.
Și după mine s-o dat,
N-o știut că am bărbat.